

nye Ordførere fuldkommen forladede. Og at dette har vakt Overtaskelse i vide Kredse, kan ikke forundre nogen, thi det var under Bekæmpelse af en Politik, der tilsigtede at skabe rimelige Priser her i Landet paa en Række Varer, at man stillede alle disse store Foranstaltninger i Udsigt. De var i Sandhed langt vanskeligere at gennemføre paa det Tidspunkt, da de stilledes i Udsigt, end nu, thi den Gang skulde man ogsaa lade Staten bære den Overpris, den Toppris, den urimelige Spekulationsfortjeneste, som senere ved Statens regulerende Foranstaltninger, Maksimalprisanstaltninger og saa fremdeles, er fjernet. Den Gang skulde Staten sammen med Kommunerne bære disse Afkortninger. Jeg siger, at det har vakt Overtaskelse i vide Kredse, at disse Standpunkter er forladede. Det maa ogsaa have vakt megen Overtaskelse hos de Partier, der havde disse Ordførere, thi endnu ved første Behandling af Finanslovsforslaget sagde Venstres Ordfører, det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard), at han med Glæde saa hen paa den Overenskomst, som man syntes at kunne naa i dette Spørgsmaal, og som han karakteriserede som en Tilstand, hvor man ved en Samvirken imellem Stat og Kommune naar til en Nedsættelse af Prisen paa de Livsfornødenheder, som har størst Betydning for den ubemidlede Befolkning.

Jeg stillede mig, den Gang man gav alle disse uhyre Løfter, meget tvivlende overfor Muligheden af, at de kunde gennemføres. Jeg vidste, at det var meget nemt at bekæmpe den Politik, der er ført af Regeringen, ved at erklære, at man var villig til at lade Skatteyderne ved Hjælp af store Skatter tilvejebringe Midler til en Regulering paa anden Maade, men at det maaske ikke vilde falde de Partier, som udstedte disse Veksler paa Fremtiden, let at indfri dem. Jeg advarede derfor imod at lytte alt for meget til disse Løfter. Hvad de betyder, har vi ogsaa nu faaet det tydeligste Vidnesbyrd om. Jeg stiller mig fremdeles tvivlende overfor Spørgsmaalet, om det kan være muligt ved direkte Statskøb og ved Skatteudskrivninger at komme til saadanne store almindelige Reguleringer. Jeg vil i hvert Fald tro, at Tiden ikke er inde til en saadan Forholdsregel. Men jeg vil ligesom sidst, da jeg talte om den økonomiske Tilstand her i Landet, forbeholde mig alt, fordi Tilstanden kan forandres under den videre økonomiske Udvikling under denne Krig paa en saadan Maade, at endnu mere

vidtgaende Foranstaltninger end de, der i Øjeblikket foreslaas, kan blive nødvendige. Jeg har troet, at det var rigtigt altid at afpasse de Foranstaltninger, som vi gik til, efter de Forhold, man kan se ud over, og ikke anspænde vor Evne, før det var nødvendigt, for at vi ikke for tidligt skulde opbruge vor Kraft.

Men staar jeg tvivlende overfor Muligheden af nu at gaa til saadanne omfattende Reguleringer, vil jeg bestemt vende mig imod den Voldsomhed, hvormed Venstre og Højre er slaaget fra den ene Yderlighed over i den stik modsatte. Efter i Januar i Aar og under Finanslovsforslagets Behandling at have stillet op som en Mulighed Prisregulering ved Statens Indkøb selv til Underpris er de nu gaaet til den Yderlighed, at de overhovedet ikke kan tænke sig nogen Art af Prisregulering, hvori Staten deltager med Pengemidler. Højre vil aldeles ikke være med til noget saadant lige i Strid med, hvad dets Ordfører sagde i Fjor. Venstre vil nok, men de vil lade Kommunerne bære det. Herom handler § 2 i det Ændringsforslag, der er stillet af det ærede Medlem fra Veringe (Jensen-Sønderup) med Meningsfæller. Det deler de Foranstaltninger, som Kommunerne kan foretage, i to Dele, nemlig visse bestemte Hjælpkasseforanstaltninger, hvortil Kommunerne kan faa Statstilskud, og dernæst en Bemyndigelse for Kommunalbestyrelserne til at træffe Foranstaltninger vedrørende Befolkningens Forsyning med de første Livsfornødenheder, Levnedsmidler og Brændsel eller til Opnaaelse af andre hermed beslægtede Formaal. Det er Ord, som i det væsentlige er tagne fra Regeringens Lovforslag, og hvorved man gør Opgaven kommunal ogsaa i den Forstand, at Kommunerne alene skal bære Udgifterne. I Betænkningen er dette saa yderligere præciseret, hvad ogsaa det ærede Medlem fra Veringe udviklede, derhen, „at man meget vel kan indrømme, at det i visse Kommuner eller særligt afgrænsede Landsdele kan være formaalstjenligt og fuldt forsvarligt, at der for enkelte Levnedsmidlers Vedkommende gennemføres Foranstaltninger, hvorved alle — ogsaa de velstillede — i de paagældende Kommuner nyder Fordel af Prisnedsættelserne, men Mindretallet hævder, at netop fordi saadanne Foranstaltninger er, og efter deres Art som oftest maa være, lokalt begrænsede, skal ogsaa de hermed forbundne Udgifter bæres af Skatteyderne indenfor den paagældende Kommune eller Landsdel“.